

## ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.  
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,  
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

## TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

## INSERTIUNILE

Un sir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.,  
a treia-oră 5 cr.; și tumbur de 30 cr.

Redacția și administrația Strada Poplăcii Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază  
Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

## Un avis.

Sibiu, 21 Februarie n.

Dintre toate zierele maghiare, cari s'au rostit asupra *Manifestului*, mai cătrănit e la tot casul archioficiosul „*Pester Lloyd*”. Am produs ieri câteva pasage, cele mai marcante pentru noi, dar pentru a vedea dispoziția sufletească a autorului, ar trebui cetit întreg.

Nu ne iartă spațiul foiei, ca să facem o reproducere, dar cu câteva cuvinte trebuie să-l caracterisăm.

Impresiunea ce ni-o lasă acest articol este cea a omului, care nu știe ce să mai înceapă, de ce să se mai apuce.

Vrea să batjocorească, vrea să facă umor, dar nu-l lasă inima, și face „Galgen-Humor”.

Ar vrea să ne învrăjbească cu confesionalismul, de care, așa se vede, că guvernul vrea să facă us serios, — dar nu i-se sfeteste. În nenorocita desbinare, ce s'a făcut, este atâta norocire, că așa cum s'a făcut, combinațiile tendințioase de felul acesta toate trebuie să se sfarme.

Caută apoi să discrediteze pe bărbat, cari au subscris *Manifestul*, prezentându-i, ca-și-când ei s'ar obtrude de conducători, ca-și-când pe nedreptul și-ar aroga acest rol.

În sfârșit, ca o proprie mărturisire despre imbecilitatea tuturor încercărilor sale perfide, se apucă de amenințări. Încearcă să terorizeze și începe vechea meserie de denunțant.

Guvernul să facă așa, guvernul trebuie să facă așa, guvernul e dator să aplice legile, — guvernul să persecute.

Aici iese cuibul din sac; asta-i concludsiunea întregului articol de „tutti frutti”: „*Gewalt, Polizei!*”

Și așa se pare, că jidovuțul și-a și ajunge scopul. Cel puțin știrile cele mai nouă tind într-acolo, să prezenteze „*Manifestul*”, ca rezultatul unei ședințe a comitetului național și să pornească cercetare contra celor ce l-au subscris.

Ei bine, — și-apoi?

Doar vor intimidă cu 15 zile temniță ordinară pe cei ce au suferit ani? Cred, că vor intimidă pe bărbat, cari lupă pentru aspirațiunile unui întreg popor? — pe bărbat cari în credeul lor zic:

„noi, ca mandatarii ai poporului românesc, cu toată inima am adus jertfele ce ni-s'au cerut, căci datori eram să le aducem”.

„Dulci au fost aceste suferințe ca împlinite în conștiința simțului de datorie și înălțătoare au fost, fiindcă pentru aspirațiunile naționale ale poporului nostru le-am îndurat”.

Pentru bărbat, cari declară în fața poporului lor și a lumii întregi:

„Inchisoarea, rapirea libertății și daunele materiale ce le-am suferit și le mai suferim, nu ne-au mutat, nici nu ne-au intimidat ci mai mult ne-au oțelit”, — pentru atari bărbat, ai trecut timpul îndurării, și cei ce mai încreacă cu atari măsuri de forță și apăsare, numai despre slăbiciunea lor proprie dovedesc.

De aceea trecem peste amenințările oficiosului organ, ca peste-o nimica, și ne oprim la un avis.

În articolul amintit ocure și următorul pasagiu:

„Lucrul cel mai interesant în *Manifest* este ceea ce se retace. Până când cu fidelitatea unui cronist se enumeră în el toate declarațiunile făcute dela 1848 încoace, conform programului, se observă cea mai adâncă tăcere asupra congresului naționalităților din vara trecută. Oare să fie nereușita congresului, dispărut fără de nici o urmă, cauza acestei ignorări? Retăcerea congresului naționalităților, natural, că s'a făcut într'adins de-oare-ce din partea Românilor, congresul a fost arangiat de către astfel de bărbat, cari sunt cunoscuți ca dușmani jurați ai „martirilor”...

Aici autorul eară e și malițios și perfid. Vrea să ne învrăjbească și cu împiegurarea, că despre congresul naționalităților „*Manifestul*” nu vorbește.

Noi însă știm, și tot Românul, care a cetit *Manifestul*, poate ști, că tăcerea despre congresul naționalităților nu s'a făcut nici pentru „nereușita” aceuia, nici pentru bărbat, cari l-au arangiat — parcă nu *George Popp de Bassești* a fost presidentul român al congresului, — ci simplu, pentru-că nu cădea în programul „*Manifestului*”.

*Manifestul* avea să se rostească asupra procesului, asupra temniței și agitației, și se expună, cum a expus, ce simț și ce gândesc eliberații după agitație.

Dar pasagiul acesta din articolul lui „*Pester Lloyd*” să ne fie un *avis*. Să dovedim cu fapte necredincioșilor din Pesta, că ținem cu tărie la *alianța naționalităților*. Comitetul ales la 10 August 1895 în Pesta, să lucre, să pregătească noul congres, doar atunci *Lloyd*-du-și nu va mai crede, că membrii comitetului, cari au subscris, *Manifestul* „ignorează” congresul naționalităților.

Ear' acum îndată să dovedim 'cu toții din toate părțile, că ținem la alianța popoarelor prigonite, felicitând pe septuagenarul Mileitici, a cărui zi natală va fi sârbată cu mare pompă chiar — mâne. Acesta-i *avisul*, ce ni-l dă „*Pester Lloyd*”.

**Manifestul.** „*Steb.-Deut. Tageblatt*” de aseară publică o telegramă a biroului de corespondență din Budapesta, în care se zice: „În contra celor, cari au subscris *Manifestul* Românilor se va introduce cercetare polițială, fiindcă nu au avut drept să-l publice”.

De unde vor fi scos și acest motiv?

— În legătură amintim, că Mercuri s'a ținut *consiliu de miniștri*, la care au participat toți.

## Voci de presă despre Manifest.

„*Gazeta Transilvaniei*” scrie sub titlul *Echoul* următoarele:

„După o lungă pauză, ce n'a fost întrebuințată tocmai pentru recreare — căci nu pot fi considerate ca recreare hărțuile și sbucimările intestinale dela Sibiu — membrii comitetului, cari au fost întemnițați pentru Memorand, ear' astă toamnă eliberați prin actul de grație al Majestății Sale, au aflat de bine a-și spune cuvântul lor după grație și șapte dintre ei au publicat în „*Tribuna*” cunoscutul *Manifest*, arătând într'insul, cari sunt și azi ideile și sentimentele ce-i animează față cu cauza națională, pentru care au suferit în temniță.

*Echoul*, ce l-a aflat glasul lor în tabăra adversarilor neamului nostru, a fost inevitabil.

„Era dreptății” — strigă eliberații — „după grație nu mai poate fi departe”; ear' *echoul* depărtat din Budapesta răspunde:

...departe!

„La justele sale postulate” — exclamă eliberații — „poporul român nu poate să renunțe”; ear' *echoul* răspunde:

...să renunțe!

„Cu toată inima am adus” — zic eliberații — „jertfele ce ni-s'au cerut, și n'am fugit de temniță”; ear' *echoul* răspunde:

...temniță!

Acest răsunet este efectul ce l-a produs deocamdată cuvântul eliberaților în tabăra maghiară.

Nu e nimic nou pentru noi, dar, ca caracterizare a situației, am ținut să reproducem mai la vale cât mai pe larg vocile foilor ungurești, căci ne vor servi ca material pentru apărarea ei.

roadă o bucăică de brad, dacă chiar are poftă și să o și roadă. Și acum tăcere!

— Nu mai zic nimic, iubito. Recunosc puterea logice tale și voiu comanda încă azi două s'au trei cără de brad. Nici unul dintre copii nostri să nu ducă lipsă, pe când eu —

— Te rog, du-te odată din birou și lasă-mă în pace. Nu poți face nici o singură observare cât de nevinovată, fără-ca tu să nu te acăți de ea și să începi a discuta, până în fine nu mai știi ce vorbești — da, aceasta peste tot nici-odată nu o știi.

— Foarte drept, fie precum zici tu. Dar' în ultima ta observare lipsește cu desăvîrșire logica și —

Dar' fără a mă asculta se depărta luând și copila cu dînsa. Seara însă mă întimpina la masă cu o față palidă ca ceara și îmi strigă:

— O Mortimer, earăși unul! Micul *George Gordon* înră a căpătat-o!

— Diferita?

— Diferita.

— Nu mai e speranță de scăpare?

— Nici una. O, ce va mai fi și de noi?

După un timp intră servitoarea pe brațe cu mica *Penelope*; ca să ne spună noapte bună și să se roage. În mijlocul rugăciunii tuși puțin. Soția mea căzu în un scann, ca lovită de moarte. Dar' în momentul următor

se ridică plină de energie și hotărîre, care 'ți-o inspiră spaima.

Poruncii să ducă leagănul copilei din odaia noastră de dormit, și înșai se duse, ca să supravegheze executarea poruncei luându-mă, de sine se înțelege, pe mine cu dînsa. În grădă am adus toate în ordine. Servitoarei îi făcurăm un pat în odaia de toaletă a soției mele. Dar' acum își aduse aminte, că cel mai mic copil ar fi prea departe de dînsa și dacă ar căpăta diferita și această? — Și s'ermana pâl din nou.

Apoi duserăm leagănul earăși în odaia copiilor și noi înșine ne făcurăm paturile în o odaie laterală. Deodată însă îmi zise soția:

Dar' dacă *Penelope* ar contagia și pe *Ghiță*?

Acest cuget o umplu din nou cu groază nespusă și noi toți împreună n'am fost în stare să depărtăm destul de repede leagănul din odaie, deși și ea în persoană ajută și în graba ei aproape ar fi răsturnat leagănul.

Ne coborîrăm acum în etagiul de jos; dar' acolo nu era loc pentru servitoare și soția mea zicea, că experiența ei ar fi nefcunșigurat de lipsă. Așa ne întorserăm earăși cu toate ale noastre în odaia de dormit și ne simțiam fericiti ca păsările alungate de vifor, când își găseasc earăși cuibul. Soția mea grăbi în odaia copiilor, ca să vadă de *Ghiță*. În câteva clipe se întorase din nou spăriată zicându-mi.

fi luate în considerare persoanele pitice ale dlor *Rădu, Pop* și conșoții. Că însă fantatiei agitatori își ridică tocmai acumă vocile lor pentru îmbunătățirea federalistă a statului ungar, aceasta avem s'o mulțumim și activității patriotice a conșilor *Ferdinand Zichy* și *Nicolau Maurițiu Eszterházy*. Am zice, că acest succes al activității partidei populare ar trebui să dea totuși de gândit nobililor domni, cari se laudă atât de des cu patriotismul lor, dacă nu am ști, că fanatismul clerical nu s'a oprit nici-odată înaintea considerațiunilor naționale și patriotice.

În fine „*N. P. J.*” zice: că nu este destul de important *Manifestul* domnilor martiri, care culminează în repetarea programului ne-executabil dela 1881, ca să între din nou în discușiunea lui.

\*

„*Egyetértés*” vorbește despre „*Manifestul* comitetului valah” și scopul vedit al seu este de a întărta puțin pe *Bánffy* și pe guvernul seu.

Zice, că acum se dovedește, că a fost numai o iluzie a guvernului *Bánffy*, că i-ar fi succedat a suprima mișcarea Românilor. Spune, că corespondentul său din Sibiu, i-a raportat, că în ședința din urmă a comitetului ar fi fost vorbă și de aceea, ca să se strice sârbarea milenului națiunii maghiare printr'o acțiune națională română mai mare, și că *Manifestul* ar fi numai introducerea ei.

Putem așadar' zice, să fim pregătiți, că agitatorii valahi guralivi vor duce în mijlocul sârbării milenare larma cea mai peridă a agitației și că vor face totul, ca să discrediteze vaza statului tocmai la sârbarea milenară. Alt scop nici nu prea pot avé. Idei serioase politice nici nu-i pot conduce, căci altfel ar recurge la o formă legală și constituțională, ca să câștige opiniunea publică maghiară pentru nuișințele lor, și n'ar alege un astfel de mod pentru lupta politică, care e de natură numai de-a întărta din nou opiniunea publică a națiunii maghiare.

Ca dovadă amintește, că comitetul valah, cu toate-că nu e legal, se girează ca reprezentant al valahimii și declară alipirea sa de acele idei, pentru cari a fost condamnat; pretinde în numele valahimii din Ungaria realizarea programului dela 1881, în care este cuprinsă îmbucătățirea unității statului ungar etc.

Națiunea maghiară, zice „*Egyetértés*” mai departe, dorește pacea cu naționalitățile, dar' nu vrea s'o câștige cu prețul sacrificării intereselor celor mari ale statului ungar. Opiniunea publică europeană, care și la conferența dela *Bruxella* ni-a dat nouă dreptate (?), acum se va putea convinge în curând, că agitatorii naționali valahi caută să provoace numai scandal, și cum n'au dreptate în postulatele lor, așa în modul lor de luptă nu este ni-i un pic de sinceritate și cavalerm.

— De ce doarme *Ghiță* numai așa?

— Ah, iubita mea, o liniștim eu, nu știi că totdeauna doarme ca un chip cioplit în piatră.

— O știi, o știi, dar' acum doarme așa de curios. Pare a respira așa de — așa de regulat. O, e grozav.

— Dar' iubita mea, totdeauna a respirat regulat.

— Da, o știi, dar' azi cuprinde în sine ceva îngrozitor. Servitoarea lui e tină și neexpertă. Maria să rămână pe lângă el, ca să fie la îndemână, dacă se va întemla ceva.

— Aceasta e o idee bună, dar' cine ți va ajuta ție?

— Tu îmi vei ajuta, întrucât va fi de lipsă. Dar' în general în timpuri așa grele n'am lipsă de ajutorul nimérui.

I-am spus, că aș deveni în ochii mei proprii demn de dispreț, dacă aș dormi liniștit în pat, pe când ea ar veghia cu îngrijire noaptea întreagă lângă mica pacientă. — Dar' ea mă împăca cu acest cuget. Așa se depărta apoi și Maria ocupându-și locul de mai nainte în odaia copiilor.

*Penelope* tuși de două-ori în somn.

— O, de ce nu vine odată medicul? Mortimer, odaie e prea caldă; de sigur, aci e prea cald. Deschide ventilul! Iute!

Eu l'am deschis, privind totodată și la termometru și întrebându-mă, că oare o tem-

## FOIȚA „TRIBUNEI”.

## Versuri uitate.

## Epigram

de

G. B.-Dulcă.

Aculuiagi.

Ceva bun este în broșură și ținam să dau de știre, Că ea nu e după chipul și a asemuire: Tu ești gros la căpătină, dar' broșura e subțire.

(Copie fidelă din foia „*Tribunei*”, nrul 102, din 1891).

## Experiențele

familiei Williams cu diferita.

Schită humoristică de

Mare Twain.

Spre a mă întoarce earăși acolo, unde am stat, înainte de ce am început să-ți povestesc, cum a secerat acest morb înfiorător diferita, printre copii din orașul nostru aducând mamele aproape la nebunie — am în-

În tot cazul putem să gratulăm cabinetului Bánffy, că politica lui de naționalitate are rezultate atât de excelente. I-a succes să ajungă, ca turburarea națională valahă din nou să contopească elementele agitatorice valahă, și că subminările contra statului ungar erup cu nouă putere. Aceasta se poate alătura cu tot dreptul la celelalte succese politice ale baronului Bánffy.

### Chestiunea română în străinătate.

Sub titlul acesta am publicat în nrul 24 a. c. o dare de seamă a corespondentului nostru din München despre un articol intitulat „Die rumänische Frage in Ungarn“, scris de Dr. H. Hink în revista „Kritik“ din Berlin. Publicând dl Hink un nou articol în revista numită despre aceeași chestiune, ținem a reproduce și din aceste unele pasaje marcante. Articolul de față este o continuare a celui alalt.

Critisând la început aspru pe Unguri pentru aviditatea lor de a-și încorpora toate elementele de naționalitate străină și îndeosebi pentru predilecția lor de a se amalgama cu Oveii, Dr. Hink trece la anii cei mai însemnați din istoria redesteptării Românilor din Transilvania. Vorbește despre mișcările din 1848 și 1849, despre imposanta adunare din 15 Maiu 1845, pe Câmpul-Libertății și citează cunoscutul jurământ al Românilor adunați, prin care au jurat fidelitate dinastiei habsburgice.

„Comparând însă acestea — zice Hink — cu mișcarea kossuthistă, ale cărei tendințe de a desface Ungaria cu deservire de Casa Habsburgică și astăzi încă sunt vii, ca și înainte cu 40 de ani, trebuie să se mire orice politician, că consilierii austriaci de atunci ai coroanei nu au aflat căi și mijloace de a restringe transgresiunile Maghiarilor față de popoarele cele mai fidele împăratului. Împrejurarea, că guvernul austriac nu are destulă influință asupra politicii de transgresiune a Maghiarilor, este regretabilă. Aceasta documentează, că bărbăților de stat din Austria sa le lipsește voința sau puterea de a pune capăt transgresiunilor, ambele casuri regretabile.”

Autorul vorbește apoi despre conferința națională din 25 Septembrie 1848, în care poporul românesc s'a declarat în contra Ungariei și proclamând constituția austriacă s'a pus direct sub ministerul austriac. Arată pretenziunile Românilor din petiția către Maiestatea: Națiune autonomă sub sceptrul Austriei etc. Apoi continuă:

„Trebuie să constatăm, că pretenziunile Românilor au fost foarte juste și trebuie să ne mirăm de scurta vedere și îngustime inimii (Hasenherzigkeit) a politicii austriece de atunci, care nu a satisfăcut în grabă acestor postulate ale Românilor, cu atât mai mult, că logicește nu intenționau altceva, decât a deveni un puternic factor al monarhiei austriece, atât cu privire la menținerea echilibrului între diferitele popoare din launtrul statului austriac, cât și cu privire la influențarea orientului.”

Vorbind apoi despre legea din 1893, în care s'a înarticult egal îndreptățirea națiunii române, trece la criticarea legii electorale, ca isvor meschin de nemulțumire pentru toate naționalitățile din Ungaria. „Ungaria este deja de mult țara clasică a celei mai crase corupțiuni electorale și când este vorba de delăturarea unui candidat nemaghiar, nu se

peratură de 13—14 grade în adevăr ar fi prea caldă pentru un bolnav.

Acuma sosl servitorul din oraș cu veste, că medicul nostru ar zăce bolnav în pat. Soția mea mă privi cu ochi stinși, și îmi zise cu voce slabă:

— Aceasta e soarta ei. Așa a fost și fie. Medicul nostru până azi încă nici-odată n'a fost bolnav. Nici-odată. N'am trăit cum ar fi trebuit, Mortimer. De câte-ori îi-am spus-o aceasta. Acuma vezi rezultatul. Copila noastră nu se va mai însănătoși. Bucură-te, dacă te poți afla nevinovat; eu nu o pot.

La acestea i-am răspuns, fără a intenționa să o vâdem, dar' cu cuvinte neprecugetate, că nu aș înțelege, în ce privință să fi dus o viață strică.

— Mortimer! Vrei să perdem și celalalt copil? — strigă ea și începă a plânge. Dar' deodată întrerupse plânsul și zise, — medicul n'a trimis nici o medicină?

— Cum nu! — răspunsei eu — e aci. Am așteptat numai să mă lași să vorbesc și eu.

— Dă-o odă încoace! Nu știi, că fiecare minută e scumpă? Dar' de ce a mai trimis medicină, când știe, că boala e insanabilă?

Am răspuns, că poți spera, până mai e viață în cap. (Va urma.)

uită nici o fărâdele la compunerea listelor, se fac cele mai mari abuzuri, se corupe prin bani, forță, amenințări și persecuțiuni în contra acelor, cari au conștiință națională. Autorul condamnă apoi faptul, că populațiunea română de un milion și jumătate, printre care trăesc reslațiți 200.000 de Maghiari, are în praxă mai puține voturi ca Maghiarii.

Pentru de a ilustra și mai mult corupția din Ungaria și persecuțiile necontentite îndurate de Români, vorbește despre procesele de presă ale Românilor, despre procesul generalului Traian Doda, despre seria infinită de procese ale „Tribunei“ și în sfârșit despre imposantul proces al Memorandului. Toate aceste le reduce la ideea nefericită de stat maghiar, care preocupă inimile șoviniste a tuturor Maghiarilor.

„Românii însă — și aceasta bine să ni-o însemnăm — sunt în curat cu ceea-ce voesc Ungurii, dar' ei o știu foarte bine ce s'însfârșit trebuie să aibă această politică a Ungurilor. Ei și-au dobândit în decursul deceniilor o școală politică și putere națională de rezistență în deajuns, pentru-ca apăsării maghiare să răspundă cu o cerbicioasă apărare pasivă, așteptând în liniște timpul, care va fi favorabil pentru biruința deservită a postulatelor lor. Cine garantează însă, că Maghiarii nu se vor folosi de mijloace tot mai severe ca să-și facă destul dorințelor deșerte? Chiar și la poporul cel mai flegmatic însă se rupe firul răbdării și se va observa cu oroare — dar' prea târziu — ce s'a întredăat prin lăsarea lucrurilor pe voia Maghiarilor.”

Foarte nimerit combate Dr. Hink tendințele Maghiarilor de a-și înființa un stat unitar, cari tendințe sunt o flagrantă violare a drepturilor celorlalte popoare. Documentează, că aceia sunt în drept, cari lucră cu toate mijloacele legale în contra tendințelor numite. El spune, că din punct de vedere statistic, Maghiarii formează majoritatea; din punct de vedere istoric, Maghiarii nici-odată nu au avut un rol preordinat față de celelalte popoare ci cel mult coordonat și adevărată mișcare naționalistă a Maghiarilor nu datează decât de vre-o 50 de ani; din punct de vedere istoric-cultural și moral însă nu se poate ca Maghiarii să aibă vre-o influență față de celelalte popoare, din motiv, că în Ungaria însași de cultură puțin se poate vorbi ear' de morală deloc. Astfel tendințele lor de a-și crea stat unitar sunt absolut nebasate.

La încheierea articolului autorul Dr. Hink se ocupă cu vorbirea din Senat a actualului ministru-president Dimitrie Sturza, care a accentuat, că forța firească a regatului român zace în împregiurarea, că în giurul țerii locuiesc tot Români, ear' desnaționalizarea Românilor din statele învecinate înseamnă slăbirea regatului român.

Întreg articolul este scris cu demnitate și multă cunoștință de cauză, încât autorului numai mulțumitori îi putem fi pentru zelul de a face cunoscută chestia noastră în străinătate.

### Din parlamentul maghiar.

Sedința din 19 l. c.

În ședința de azi s'au discutat aproape toate chestiile de instrucțiune și arte. Cele restante se vor discuta la începutul proximei ședințe, când se va trece totodată la bugetul ministrului de comerț, care promise a reclama mult timp. În cercurile guvernamentale se vorbește de obstrucție, ce vor să înscezeze opoziționalii din incidentul debaterilor ce urmează și aceasta aducând pe tapet rezultatul constăturilor avute în chestia încheierii compromisului economie cu Austria.

Sedința de astăzi a decurs cum urmează: Deputatul Veress József arată lipsă de învătători și spune, că dacă s'ar puerde conform legii din 1868, ar fi necesar un număr de 12.000 de învătători. Arată că de mic este salariul de 300 fl., care nu stă în nici un raport cu chemarea ideală a învătătorilor. Cere înființarea a mai multor institute pedagogice.

La titlul salariile „învătătorilor dela preparandiile confesionale“ vorbește deputatul Hock János, constatând, că profesorii dela preparandiile confesionale sunt cu mult prea slab salariați în raport cu cei dela preparandiile de stat. Poziția celor dintău este deplorabilă. Ministrul Wlassics promite urcarea succesivă a lefelor profesionale dela pedagogiile confesionale prin urcarea ajutorului preliminar de 3000 fl.

La rubrica „Educațiunea corporală“ deputatul Bernáth atrage atențiunea asupra situației profesorilor de gimnastică.

La titlul „Musee“ întreabă Várady, că adevărat este ceea-ce s'a scris, că reliquiele lui Kossuth nu vor fi expuse la Mileniu. Revenind asupra afacerii Pulszky, întreabă cât este de mare suma defraudată?

Ministrul Wlassics declară, că nu poate da răspuns pozitiv, deoarece-ce cercetările nu s'au sfârșit încă. Asigură însă, că nici pe departe nu este atât de mare lipsă, cum s'a scris și presupus.

Încât despre reliquiele lui Kossuth se va îngrijii.

Deputatul Hock nu mai voește să se ocupe cu scandalul cunoscut, dar' dorește a constata, că desbaterile parlamentare l-au dumerit mai mult pe acela care avea lipsă de dumerire, adevă pe Pulszky însuși, pe care desbateră l'a însănoțat cu deservire din boala Paralysis progressiva. Cere ca guvernul să aplice și în viitor atari proceduri de vindecare. Vorbește despre Museu și artele frumoase.

La titlul „Subvenția bisericilor“ vorbește deputatul Holló, provocând pe ministru, ca să controleze cât se poate de aspru organizația autonomică a bisericilor naționaliste unde se cultivă idei dușmane statului.

Wlassics răspunde, că controla este cât se poate de conștiențioasă. Revenind în legătură cu aceasta asupra școalelor populare de stat, declară, că el nu numai din cauze materiale, ci și principiale este în contra creării școalelor de stat în locul celor confesionale. Discuția se va continua.

### Reforma legii electorale în Austria.

Pe când în Ungaria, ocărmuită de eroii liberalismului ovresc, corupt și corupător, la Tisza-Ganef, jidănitul Wekerle și caporalul-suprem de panduri Bánffy, stările politice și sociale devin tot mai sâlbatică, mai înapoiate, mai fără ori-ce frică de Dumnezeu, pe atunci în Austria merg din progres în progres pe toate terenurile și în toate direcțiunile, în primul loc pe terenul egalității îndreptățiri a tuturor națiunilor conlocuitoare de acolo.

Gândindu-te la împregiurarea, că cele două jumătăți ale monarhiei sunt despărțite geograficește numai prin riulețul Leitha, stai uimit văzând deosebirea cea enormă în aplicarea principiului de egală îndreptățire națională în Cis și Trans. Într'adevăr cugetând mai aprofund asupra lucrului, îți vine a pune Austria la un capăt al continentului, cătră oceanul atlantic, ear' Ungaria pe capătul opus, undeva cătră oceanul pacific, pe țărmurile chinezești.

Fapte care dovedesc această enormă deosebire dintr'o parte și din alta se petrec și se pot constata în fiecare zi: în Ungaria fapte spre regres, în Austria fapte spre progres politic. În Ungaria: furt, jaf al banilor publici, mișelii, fărâdelegii, corupție ne mai pomenită începând dela capul — Bánffy, până la cel din urmă diurnist ori gendarm; în Austria: ordine, administrație cinstită, scrupuloasă, respectarea legilor, pedepsirea călcătorilor de legi ori pe ce treaptă s'ar afla ei.

O nouă dovadă o nouă, adevărire despre această enormă dsoebire este și proiectul depus de cabinetul Baden în ședința reichsrathului dela 15 Februarie, proiect modificând în mod sensibil legea electorală austriacă în sensul elargirii dreptului electoral.

Eată principalele dispozițiuni ale proiectului:

Prima parte a lui privește schimbarea și completarea constituției cisleithane precum și a legilor respective, doare-ce constituția prevede numai 353 deputați ai Reichsrathului; numărul lor se va sporî acum cu 72, ajungând cifra 425.

Partea a doua a proiectului cuprinde apoi dispozițiunile detaliate despre modul și chipul cum și unde, în ce proporțiuni vor fi aleși acești deputați.

Colegiul, în care se vor alege cei 72, va purta numele de „clasa generală de alegători“.

După provincii se vor împărți astfel:

| Boemia             | va căpăta 18 deputați |
|--------------------|-----------------------|
| Galiția            | „ „ 15 „              |
| Austria-de-jos     | „ „ 9 „               |
| Moravia            | „ „ 7 „               |
| Stiria             | „ „ 4 „               |
| Austria-de-sus     | „ „ 3 „               |
| Tirolul            | „ „ 3 „               |
| Dalmația           | „ „ 2 „               |
| Bucovina           | „ „ 2 „               |
| Silezia            | „ „ 2 „               |
| Salzburgul         | „ „ 1 „               |
| Corintia           | „ „ 1 „               |
| Carniolia          | „ „ 1 „               |
| Voralberg-ul       | „ „ 1 „               |
| Istria             | „ „ 1 „               |
| Gorița și Gradisca | „ „ 1 „               |
| Triestul           | „ „ 1 „               |

(Va urma.)

### Cronică politică.

(Alegerile comunale din Viena). Ziarul oficial „Wiener Zeitung“ aduce publicațiunea ministerială despre alegerile comunale în Viena, care se vor ține în următorul mod: în colegiul III. la 27 Februarie, ear' eventualele balotagiuri, la 29 Februarie; în col. a II-lea, la 2 Martie, ear' eventualele balotagiuri la 4 Martie; în col. I., la 5 Martie, ear' eventualele balotagiuri la 7 Martie.

Antisemiții au firma speranță, că nu vor perde nici o singură poziție din câte le câștigaseră în alegerile din Septemvrie anul trecut.

(Bulgaria și România.) Sub acest titlu ziarul „Times“ din 15 Februarie publică următoarele:

„Evenimentele recente din Bulgaria au fost deja comentate de către organele opoziției conservatoare. „L'Indépendance Roumaine“ declară, că dacă Rusia ar avea pretenția să exercite o influență predominantă asupra statului vecin, marile puteri ar avea dreptul să se opună la o astfel de tendență. „Timpul“, principalul organ conservator, își arată satisfacția, că s'a pus un sfârșit la situația anormală prin recunoașterea principelui Ferdinand. Reaminteste sacrificiile făcute de România într'un război, care a făptuit emanciparea Bulgariei, dar' care a pricinuit României pierderea Basarabiei și care nu i-a dat ca compensare decât recăpătarea vechei provincii românești, Dobrogea, perdută de patru veacuri. În același timp speră, că în viitor Bulgarii vor lucra pentru consolidarea internă a principatului menținându-și independența și nu vor mai pricinui vecinilor așa de multe cuvinte de a se îngrija ca până acum.

Această ultimă fraasă este explicată ca referindu-se la răpirea principelui Alexandru din Macedonia. Agitația macedoneană este osândită, fiindcă violează tractatele în vigoare și fiindcă este contrară cu interesele României, care nu poate să uite, că în Macedonia se află o numărăoasă populație românească. Această alusie la chestia macedoneană este în armonie cu opinia generală din București, care nu poate admite o întindere a vre-unuia din statele balcanice în direcția Macedoniei fără compensări serioase pentru România.”

### Din România.

În ședința dela 19 Februarie a Camerei deputatului liberal, dl Ionel Grăditeanu a depus un proiect, prin care se cere abrogarea legii minelor, creată acum doi ani. Cerându-se urgență, aceasta s'a respins cu 43 voturi pentru și 62 contra.

Prefectul de Fălcișeni a denunțat ministrului de externe, că zilele trecute doi gendarmi și trei revisori unguri au trecut fără nici un drept frontieră română și intrând în comuna Brădăleț, au ridicat cu forța pe un țeran român, anume Ioan Stejar. Causa este că Ioan Stejar acum 3 ani și jumătate, fiind surprins cu niște mărfuri, pe cari voia să le treacă prin contra-bandă, s'a apărât și a împușcat la un picior pe un revisor austriac. Autoritățile ungurești l-au condamnat atunci în lipsă la moarte prin ștreang.

Dl Saligny, director general al căilor ferate române, a inspectat lucrările pregătitoare pentru construirea portului dela Constanța. În același timp d-sa a studiat, și ideea măririi gării și a magazinelor din acel oraș.

„Lumea Nouă“ anunță ca lucru sigur că prin noua lege a recrutării, pe care o va prezenta dl general Budișteanu corpuri lor legiuitoare, serviciul militar va fi redus dela trei la doi ani.

În schimb scutirile de serviciu vor fi foarte reduse.

Planurile pentru înființarea fabricii de pulbere fără fum de care ministrul de război o va construi la Ducești sânt gata și toate instalațiunile vor costa vre-o 600.000 de lei. În curând vor sosi din străinătate toate mașinile și aparatele.

În cursul lunei Aprilie se vor continua lucrările pentru construirea liniei ferate Pitești — Curtea-de-Argeș. Se știe, că camera a votat deja un credit de 4.800.000 lei pentru continuarea acestor lucrări.

Guvernul sârbesc a depus în Scupștină un proiect de lege pentru dobândirea creditelor necesare construirii unei linii ferate pe valea Timocului până la Dunăre.

Odată construită această cale va fi pusă în legătură directă cu căile ferate ro-

mâne printr'un nou pod ce va lega Kladova cu Turnu-Severinului peste Dunăre.

În luna Aprilie se va începe o serie de exploatări miniere prin unele județe ale Munteniei și cu deosebire în Dobrogea. Aceste exploatări se vor face de către ministerul domeniilor.

Exploatări identice se vor face de către o societate engleză, care deja a trimis în România acum câte-va luni pe un reprezentant al ei.

În urma unei furtuni puternice, care a fost la Iași, biserica de lângă metropolia din Iași a fost desvilită. Un architect al ministerului cultelor s'a trimis la fața locului spre a constata daunele și să facă devisul necesar; școala normală Vasile Lupu a suferit și ea stricăciuni.

Azi, Vineri, se judecă, la secția I a tribunalului de Ilfov, interesantul proces dintre „Academia-Română“ și moștenitorii averii defunctului Donici.

Se știe, că răposatul Em. Donici a lăsat o sumă de cinci sute mii de lei Academiei; dar' testamentul a fost atacat de moștenitori.

Cursurile facultății de teologie și ale seminarului central din București s'au suspendat în prima săptămână a postului mare.

În urma unei înțelegeri iscate între clubul conservator și dl. Christodulo, proprietarul ziarului „Țara“, foaia aceasta și-a suspendat apariția cu începere de alaltăieri.

Joia trecută, 20 Februarie, la Ateneul Român dl Dimitrie I. Ghica a ținut conferința despre „Antichitatea omului pe pământ“.

În primăvara aceasta se vor face pentru prima-ora experiențe cu cartuze fabricate în țeară și destinate pentru puștile Mannlicher.

O oare-care urcare în prețurile cerealelor se semnalează la bursele din Galați și Brăila.

### Lupta în comitate.

#### Convocare.

Membrii congregațiunii comitatense și ai clubului partidului național român din Sălagiu, sânt rugați a se prezenta nesmintit la conferința, ce se va ține în 23 Februarie st. n. după amiază la 5 ore în Zălau, la locul obicinuit.

Băsești, 19 Febr. 1896.

George Pop de Băsești,  
preș. clubului central.

### Alegeri municipale.

Din Bihor ni-se scrie:

În 23 Ianuarie a. c. s'au efectuit alegerile municipale supletoare în comitatul Bihor.

În cercul Ginta erau candidați: Gasparik Pál, pădurar la domeniul Schlauch, și Kaczwinzky Andor, slujbaş mirean la bucurile catolice (căptălan). Acesta a și fost ales cu 175 voturi contra 70 ale lui Gasparik; firește că e cunntat cu dl Kékus, protopretor, care își pricepe chemarea la astfel de ocazii.

George Rocsin, pretor în Tinca, deasemenea a avut rol la această alegere, zicând în Ginta în preziile alegerii poporului coadunat: „Noi sântem D-zei voștri, veți vedea ce va fi, dacă nu veți vota cu noi“ (Kaczwinzky).

Acest domn se zice că e ficior de preot român, crescut cu prescură; abia acum înțeleg taina pentru-ce cercul Tinca nu dorește pe Rocsin din Micherechiu de protopop; este înrudit cu divnul Rocsin.

Ficiorii de preoți de calibrul acestuia ar fi buni expuși pe muntele „Taigethos“. Cel mai mare serviciu ce ne poate face dl Rocsin este, să ne lase în pace.

Alegătorii au sosit cu notari și vicenotari în frunte înarmați, credeam că merg la Plevna, și s'au dus strună toți la urnă cu ședula căpătată fără să știe oare pentru cine votează. — Liberalism, unde ești?

A fost imposibil să se aleagă candidatul nostru Dr. Florian Duma, ba nici opoziție cinstită nu puteam face, astfel teroriseră dnii poporul nostru.

În „Bunțești“ a fost ales Dr. Iustin Papp, Român ori și unde; apoi Boicz Aron, notar, Român, între noi, și adj. seu Alex. Gavra, eșit din școala Boicz, care umblă după potcoave de cal morți, adevă să se aleagă notar la Bunțești. „Vox populi“ va fi contra, ear' Ungurii vor cere să se faci reformat, deși ești cleric absolut, dle Gavra.

X.

Pentru redacție și editură responsabil: **Andrieu Balteș.**  
Proprietar: Pentru **T. L. Albini** sub sechestru:  
**Iosif Marschall.**

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.